

Sygn. akt V KK 360/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry,
w sprawie **S.P.**

oskarżonego z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 9 października 2019 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w S. - na niekorzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w O.

z dnia 10 maja 2018 r., sygn. akt VII Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 31 sierpnia 2017 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2017 r., II K (...), uznał S.P. za winnego tego, że w dniu 13 marca 2017 r. w S. posłużył się autentycznym, uprzednio przerobionym w tym celu dokumentem w postaci wniosku kierowanego do Dyrektora ZK nr [...], który to dokument przerobił w zakresie dotyczącym oznaczenia sprzętu objętego prośbą o wydanie go do celi mieszkalnej, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach recydywy specjalnej – zwykłej, i to jest czynu wypełniającego dyspozycję art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i na podstawie art. 270 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Oskarżony w osobistej apelacji zarzucił rażąco surowość orzeczonej kary i wniósł o warunkowe zawieszenie jej wykonania.

Wyrokiem z dnia 10 maja 2018 r., VII Ka (...), Sąd Okręgowy w O. zmienił zaskarżony wyrok przez uniewinnienie oskarżonego od przypisanego czynu, powołując się na dyspozycję art. 440 k.p.k.

Prokurator Rejonowy w S. w kasacji na niekorzyść oskarżonego zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa karnego materialnego to jest art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 14 k.k. poprzez błędne przyjęcie, iż pismo zawierające wniosek osadzonego o uzyskanie zgody dyrektora zakładu karnego na posiadanie przez skazanego w celi, konkretnie wskazanego, sprzętu elektronicznego wraz z naniesionym na tym piśmie rozstrzygnięciem tego organu jest jedynie wewnętrznym dokumentem jednostki penitencjarnej, nie stanowiąc dokumentu w rozumieniu w/w przepisów, jak również błędne przyjęcie przez Sąd Odwoławczy, iż S.P. nie mógł dopuścić się przerobienia wskazanego dokumentu z uwagi na to, że jest jego wystawcą, a autentyczność dokumentu, którą chroni art. 270 § 1 k.k., wiąże się z prawdziwością pochodzenia jego treści od osoby będącej wystawcą, a nie treścią wyrażoną przez taki dokument, skutkiem czego oskarżony S.P. został uniewinniony przez Sąd Odwoławczy od zarzucanego mu czynu, podczas gdy w rzeczywistości dokument zawierający wniosek skazanego, zawierający jednocześnie naniesioną pod wnioskiem decyzję organu w zakresie tego wniosku, stanowi dokument w rozumieniu art. 115 § 14 k.k., bowiem z dokumentem takim związane są okoliczności mające znaczenie prawne w postaci uzyskania przez osadzonego określonych uprawnień, wymaganych przepisami prawa, a to art. 110a § 2 k.k.w. i dokonanie przez sporządzającego wniosek zmian,

istniejących uprzednio zapisów, przez wprowadzenie nowych treści rozszerzających zakres podania już po dokonaniu jego rozpoznania przez organ, jako mający wpływ na faktyczną zmianę zakresu wydanej decyzji, stanowi oczywiste przerobienie dokumentu w rozumieniu art. 270 § 1 k.k.”

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacji nie można odmówić słuszności. Przed podaniem przyczyny takiej oceny celowym będzie przytoczenie kluczowych ustaleń Sądu I instancji i wskazanie powodów, jakimi kierował się Sąd odwoławczy.

Sąd meriti ustalił, że „*S.P. odbywając karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym nr [...] w S. sporządził w dniu 06 lutego 2017 r. prośbę kierowaną do Dyrektora Zakładu o udzielenie mu zgody na wydanie i posiadanie w celi z magazynu urządzenia X - Box 360 wraz z zasilaczem. Po złożeniu wniosku, przejściu opiniowania szeregu osób i ostatecznej akceptacji przez Dyrektora, zmienił treść oryginału prośby poprzez zamazanie korektorem słowa „zasilaczem” i wpisując w to miejsce słowa „monitorem”, a następnie dopisując słowa „zasilaczem i okablowaniem”, na który to sprzęt zgody nie otrzymał. Takim to przerobionym wnioskiem następnie w dniu 13 marca 2017 r. się posłużył, przedkładając go jako oryginał magazynierowi. W ten sposób oskarżony przerobił ów wniosek, a następnie użył go jako oryginału o treści istotnie zmienionej w stosunku do pierwotnej*”.

Natomiast Sąd odwoławczy uznał, że, po pierwsze, „prośba skazanego” nie jest dokumentem w rozumieniu art. 115 § 14 k.k., ponieważ nie ma ona znaczenia prawnego, po drugie, sprawcą **podrobienia** dokumentu w znaczeniu przyjętym w art. 270 § 1 k.k. nie może być osoba, która jest jego autorem, i po trzecie, niezależnie od powyższego „trudno dopatrywać się w zachowaniu oskarżonego szkodliwości społecznej zarzucanego czynu”.

Zaczynając od ostatniej z wymienionych przez Sąd Okręgowy przesłanek jego rozstrzygnięcia (bo nie można wykluczyć podobnej oceny tego Sądu, który będzie rozpoznawał sprawę), przypomnieć należy, że w razie stwierdzenia,

iż społeczna szkodliwość osądzanego zachowania jest znikoma, sąd na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k. umarza postępowanie.

Wyrok uniewinniający zapada natomiast w razie stwierdzenia przesłanek określonych w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., co również wymaga wykazania.

Trafnie zwrócono w kasacji uwagę na, pominięty przez Sąd odwoławczy, przepis art. 110a § 2 k.k.w. Wbrew stanowisku Sądu, korzystanie z urządzeń audiowizualnych, a więc z uprawnienia, o którym mowa w art. 135 § 2 k.k.w. (na który powołał się ten Sąd) wymaga – w myśl powołanego art. 110a § 2 k.k.w. – zgody dyrektora zakładu karnego, a to ze względu na konieczność dokonania oceny określonej w części końcowej tego przepisu. Słusznie też w kasacji podniesiono, że od decyzji dyrektora przysługuje skazanemu skarga do sądu pierwszej instancji na podstawie art. 7 § 1 k.k.w. Decyzja taka ma więc znaczenie prawne.

Jest zatem niewątpliwe, że w obrocie prawnym pojawia się, jako reakcja na prośbę skazanego, sformalizowana decyzja o charakterze uznaniowym, będąca odrębnym aktem od tej prośby, choćby, jak w tej sprawie, nie została wyrażona w oddzielnym piśmie, ale – zamieszczona na prośbie (wniosku) skazanego. Taka decyzja organu postępowania wykonawczego (art. 2 pkt 5 k.k.w.), która przybrała postać pisemnej akceptacji wyrażonej przez dyrektora zakładu karnego na wydanie i posiadanie tylko sprzętu objętego prośbą, została następnie zmieniona przez skazanego w sposób opisany w ustaleniach faktycznych. Zatem wywód Sądu odwoławczego, powołujący się na judykaty Sądu Najwyższego wydane na tle odmiennych stanów faktycznych, skupiający uwagę tylko na wniosku skazanego, a pomijający fakt, że następca, po decyzji, zmiana w treści tego wniosku w rzeczywistości zmieniała zakres (treść) decyzji naczelnika zakładu karnego, bezpodstawnie wyłączał zachowanie skazanego spod oceny, czy wypełniło ono znamiona art. 270 § 1 k.k.

Podsumowując, pisemny wniosek skazanego skierowany do organu postępowania wykonawczego, np. dyrektora zakładu karnego (art. 2 pkt 5 k.k.w.), staje się dokumentem w rozumieniu art. 115 § 14 k.k. z chwilą opatrzenia wniosku decyzją (zgoda) tego organu przyznającą określone uprawnienie.

Późniejsze przerobienia wniosku dokonane przez jego autora, zmieniające przez to istotną treść decyzji, mogą być oceniane na płaszczyźnie art. 270 § 1 k.k.

Stanowisko Sądu odwoławczego, jak trafnie wykazano w kasacji, rażąco narusza wymienione w niej przepisy, co miało oczywisty wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Dlatego nie mógł się on ostać.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy w O. będzie związany wyrażonymi wyżej zapatrywaniami prawnymi.

as